

**Донецька обласна універсальна наукова бібліотека
ім. Н.К. Крупської
Науково-методичний відділ
Шахтарська міська ЦБС**

**Клуби за інтересами як чинник задоволення
різноманітних запитів читачів**

(з досвіду роботи Шахтарської міської ЦБС)

Донецьк 2002

Читацький клуб при бібліотеці – явище досить звичайне. Майже кожна бібліотека на питання, чи є у вас клуб, відповідь ствердливо. Клуби за інтересами створюються там, де для цього є необхідні умови. Перш за все – бажання людей проводити вільний час разом, спілкуючись на цікаві теми. Тому головне – виявити спільні інтереси учасників, сформувати певну групу людей, у якої є реальна потреба у відповідній діяльності в рамках об'єднання. Завдання читацьких об'єднань, створених саме за цим принципом, максимальне задоволення особистих і громадських інтересів відвідувачів, розвиток їх творчої активності та ініціативи.

В Шахтарській міській ЦБС діють 11 клубів за інтересами, що гуртують людей різних за віком, професією, освітою, культурним рівнем. П'ять з них створені на базі бібліотек для дорослих і розраховані на відповідну аудиторію.

Створенню бібліотечних клубів передувало вивчення читацьких інтересів, здійснювалось анкетування, що визначило спрямованість клубів. Крім того, в рамках клубів регулярно проводяться опитування, які дають змогу виявити ступінь задоволення інтересів читачів.

Великою популярністю у відвідувачів центральної бібліотеки користуються клуби “Біля самовару” та “Пошук”. Назва вітальні “Біля самовару” не випадкова. Про це свідчить емблема – самовар з усмішкою дивиться на чашку з книгою. В невимушеній, теплій обстановці, за чашкою чаю відвідувачі клубу збираються, щоб поспілкуватися, поговорити про прочитане, про те, що хвилює. Їх цікавить українська спадщина, звичаї наших предків, проблеми сучасної педагогіки, медицини.

Учасники вітальні – не лише активні читачі, а й завзяті пропагандисти книги. Тому девізом цього клубу є “Знаєш сам – розкажи нам!”.

Заходи готують і проводять як бібліотекарі, так і самі члени клубу. Декілька тем з історії висвітлила вчителька української мови М.А. Дерев'янка в загальному циклі “Хресний шлях України”, постійно популяризує оздоровчі програми під девізом “Допоможи собі сам” О.П. Запорощенко, голова міської громадської організації “Україночка”. Щорічно у циклі “Улюблені художники” відбуваються зустрічі з прекрасним, які пропонує членам клубу завідувача відділом обслуговування Г.Т. Марущак. Велику аудиторію завжди збирають виступи бібліотекаря Л.Г. Гокун. Дуже сподобались відвідувачам засідання на теми “Ф. Шаляпін”, “Софіївка”, “Великі святині – ікони”, “Обереги, звичаї”, які вона підготувала. А ще члени клубу багато цікавого дізнались про Наполеона і М. Амосова, І. Левітана і І. Айвазовського, княгинь Київської Русі та інше. Небайдужі вони до вітчизняної та зарубіжної художньої літератури. Тут неодноразово звучали вірші Т. Шевченка, Л. Українки, О. Пушкіна, С. Єсеніна, М. Цветаєвої, обговорювалися твори В. Мегре “Анастасія”, У. Самчука “Марія”.

Члени клубу “Біля самовару” можуть реалізувати свої творчі здібності. Під керуванням голови клубу О.В. Попової вони вчаться шити ковдри з клаптиків, м'які іграшки, майструвати прикраси з підручного матеріалу.

Клуб яскраво відзначив своє 10-річчя. Ця подія мала значний резонанс у місті. На святі зібралися члени клубу і почесні гості. Вони стали учасниками різноманітних цікавих заходів: карнавалу літературних героїв, конкурсу талантів, ігор. Були вшановані постійні члени клубу, які отримали такі нагороди: “За вірність і постійність”, “Цікавий співрозмовник”, “Наймолодша міс клубу”, “Міс золоті руки”.

Про популярність клубу свідчить той факт, що його відвідувачі – постійні члени, яких нараховується 18 чоловік, цілі родини і навіть покоління. Це родина Мартиненків, Калмикових, Орина і Сергій Замураєви з сином Артемкою.

Тринадцять років тому розпочав роботу юнацький патріотичний краєзнавчий клуб “Пошук”. Підлітків зацікавило, чому одна з вулиць міста носить ім'я Миколи Івановича Баранова. Розпочався пошук матеріалів про загиблого в небі Шахтарська льотчика, його однополчан. Члени клубу встановили тісний контакт з ветеранами війни, зібрали багатий матеріал. Про свою роботу вони розповідали у школі на уроках мужності і слави.

У 1990 р. два члени клубу і його керівник, провідний бібліотекар абонементу “Юність” Гокун Л.Г., були запрошені у Москву на зліт пошукових загонів. Робота клубу “Пошук” була відзначена Почесною грамотою комітету ветеранів 73-го гвардійського винищувального авіаполку, а учасники – нагрудними значками “Подвигів героїв будь-якої епохи”.

І зараз члени клубу активно збирають краєзнавчий матеріал про шахтарців - учасників Великої Вітчизняної війни. Вони вже вивчили шлях 73-го гвардійського винищувального авіаційного полку, написали його історію, оформили альбоми, папки. За допомогою бібліотекарів склали рекомендаційні списки літератури “Баранов Микола Іванович”, “Вулиць наших імена”, “Тут Батьківщини моєї початок”, які адресовані їх одноліткам. Разом з бібліотечними працівниками члени клубу провели безліч масових заходів: заочну екскурсію по братських могилах “Могили оцих не обминай ніколи. Поховані у них – для нас живі”, урок краєзнавства “Їх прізвищами вулиці назвали”, урок слави “Шахтарськ вдячну пам'ять зберігає”.

Напередодні 50-річчя міста та 50-річчя відкриття ЦМБ клуб “Пошук” почав збирати матеріали з історії Шахтарська і бібліотеки. Вже вдалося дещо дізнатися про генерал-майора О.П. Орлова – засновника слободи, з якої почалась історія міста, зібрані спогади ветеранів бібліотечної праці, фотоматеріали, що дозволяють дізнатись, як виникла бібліотека, якою була вона, її працівники та читачі в різні роки існування.

Що спільного мають клуби “Ветеран” і “Світлиця”, які функціонують в бібліотеках селищ Сердите і Вільхівчик? А те, що учасників цих клубів, людей похилого віку, пенсіонерів, об'єднує любов до свого селища, повага до традицій, прагнення сприяти духовному зростанню підростаючого покоління.

Яскравими сторінками в роботі цих клубів є проведення святкових заходів, що присвячуються Дню Перемоги, Дню матері, Різдву та іншим

святам. Ці заходи збирають багато гостей, мешканців селищ. Незабутнє враження справив на жителів сел. Вільхівчик Різдвяний вечір. Це були справжні українські вечорниці з 12-ю святковими стравами, колядками, міні-виставами на різдвяні теми. Присутні від ведучих дізнались, як святкували Різдво наші пращури, взяли участь у вікторині, а переможці одержали різдвяні призи.

Клуби проводять виїзні засідання у школах, на вулицях, біля обелісків Слави. Наприклад, традиційний День матері мешканці сел. Сердите і члени клубу розпочали на майдані біля пам'ятника визволителям селища, а згодом у бібліотеці їм була запропонована літературно-музична композиція, виступ фольклорного ансамблю “Сердитяночка”.

Робота клубів “Ветеран” і “Світлиця” іноді виходить за межі бібліотечної. Так, їх члени відвідують солдатських вдов та надають їм допомогу, стають ініціаторами прибирання вулиць після зими.

За відгуками членів клубу “Зодіак”, що існує у філіалі № 3, різних за віком та фахом жінок об'єднує любов до поезії, прози, пісні. Кожна їх зустріч – завжди свято, тому що завідувача бібліотекою В.І. Степаненко вкладає душу в будь-який захід: поетичний вернісаж “Велика сила любові”, музичний подарунок “Золотий голос України – Т. Повалій”, історичні мініатюри “Побут у творчості І.П. Котляревського”.

Незабутніми були спільні засідання клубів “Зодіак” і “Біля самовару”, присвячені творчості видатних художників І. Крамського та І. Рєпіна.

Доля клубів за інтересами Шахтарської міської ЦБС складається по-різному. Одним судилося довге життя, інші через недовгий час зникають. Але потім з'являються нові. Адже ця форма роботи виправдовує себе, користується успіхом, тому що в межах об'єднань читачі задовольняють свої інтереси, потреби у читанні, спілкуванні.

Складачі:	І.А. Пилипенко Л.А. Нартова
Редактор:	О.Г. Полева
Відповідальний за випуск:	Н.П. Авдеєнко
Комп'ютерний набір:	В.І. Копійка

Підп. до друку 20.12.2002

Тираж: 60 прим. Зам. № ____

КМД відділу маркетингу Донецької ОУНБ